

ABBILDUNGEN

Q V E L O Q V V T V S . E S T M O Y S E S
 A D D O M I N E . I S R A H E L E O I . T R A N S
 I O R D A N E N . I N S O L I T U D I N E
 C A O P I E S T R I . C O N T R A R E R U B R U
 I N T E R P H A R A N . E T H O P H E L . E T L A B A N . E

Abb. 1: Cod. Cus. 8, fol. 95^r. Vgl. Seite 233

ARABOLE

*per sapientia co-ore altissimi patris. acy
estote in a-mentia cogitationibus.*

SALOMONIS
 FILII DAVID REGIS
 ISRAHEL AD SCIENDAM
 SAPIENTIAM ET DISCIPLINAM
 AD INTELLIGENDA
 VERBA PRUDENTIE & SUSCIPIENDA
 CRUDITIONE DOCTRINE IUSTITIA &
 IUDICIUM & EQUITATE ut decur par
 uulis astutia adolescenti scientia &
 intellectus. Audiens sapiens sapiens
 or erit & intelligens gubernacula pos
 sedet. Inimicorum nuntios in &

Abb. 2: Cod. Cus. 8, fol. 218^r. Vgl. Seite 234

VANITAS

UANITATVM.

DIXIT ECCLESIASTES.

VANITAS VANITATVM.

in mare & mare in
 unde exeunt flu
 ut iterum fluar
 cules. non potest
 sermone. Non
 nec auris imp
 quod fuit ipsum
 Quid est quod factum
 est. Nichil sub
 quisquam dicere
 Iam enim precess
 runt ante nos
 moria. si nec e
 ca futura sunt. er
 eos qui futuri su
 Ergo ecclesiastes f
 & proposui in an
 & inuestigare
 que sunt sub
 onem pessimam de
 num. ut occup
 que sunt cum
 uniuersa uant
 Peruersi corrigu
 toy infinitum e
 sum in corde m

Abb. 3: Cod. Cus. 8, fol. 230^r. Vgl. Seite 234

amittit nō ierit ad
 p̄ lausit: it̄ quō eū
 ulus.
 aa usus fuit q̄ de a
 e iponenti actum e
 t̄ t̄p̄ quo nō est us
 dñs au fuit̄ delect̄
 ienis loco successit.
 mtentō iucanis sta
 tum nō b̄ iur. idq; n̄
 nō id magis fuitu
 r uō p̄t̄ urōi usue
 ius lib̄tatem eorum
 n̄ nō m̄pellat̄. Os
 ierendo lege canm
 m̄ reliquū m̄nem fū
 nicem. et statutum
 q̄ n̄m̄ facem. ancl̄
 ia nullum it̄ aq; fuit.
 regnum s̄ si feciss̄m
 amittam̄ si p̄ fundum
 bi legatio et adita
 ostitutum t̄p̄ ad a
 tatem ignorans eā
 ē amittes uiam nō
 ra id t̄p̄ aū p̄ n̄ca
 n̄ ē fuiturum. tūm fū
 ma ad emptorem
 quo t̄p̄ ea usus fuit
 ep̄t̄ ut iam nec us
 gatum tibi possit p̄
 ote fundus nō p̄anc
 is cum. **S** cenol. at.
 tur. qui uem poss̄e
 ut incenarius fuit
 dic̄ q̄m̄ ne ad iusta

Sine ad fundum n̄m̄ facit **P**aul.
 ex furo. **S** cenol. 91.
Lacet malefidei possor̄ sit̄ retnebz̄ fuit̄
 eruntur̄ usus nō m̄det. nec is q̄ suo
 ure uti se arōdit̄ siōq; p̄ m̄ a pu.
 n̄ p̄ aic̄ns fuitur̄ usul̄ sit̄. nec m̄
 t̄c̄m̄. nec acō utiur̄ p̄petit. mapit
 lib̄. ix. si quā ad r̄pes p̄m̄p̄ic̄m̄ fe
 cist̄ dicatur. r̄ubrica. r̄ubrica

Hic dicitur
 a d r
 h e s.
 p̄m̄p̄ic̄m̄ fecisse dicat. acō ce. ic. xj.
 ta. descendit que lex uoluit. aut da
 ni id q̄ nocuit. id aīal q̄ novian
 omisit. aut ce utimacōm̄ noxe offic
 noxia aut̄ est ip̄m̄ delectum̄ que acō
 ad om̄s quādo r̄pes p̄m̄p̄ic̄m̄ p̄c̄
 toz̄ p̄m̄p̄ic̄m̄ fecisse p̄m̄p̄ic̄m̄ ē camp
 m̄ sine iniuria facientis datum̄ n̄
 eū p̄t̄ aīal iniuriam̄ fecisse oīa q̄
 sensu caret̄ itaq; ut fuit̄ scribit

equit
 l̄ iō
 ut e
 t. l̄ f̄
 exo
 se d̄
 p̄. l̄
 f̄. ac̄
 f̄. ac̄
 lona
 sit n̄
 E. d̄
 t. que
 l̄. s̄
 u. s̄
 lene
 acq;
 si q̄
 a. er
 lib̄
 tunc
 nis i
 diat̄
 tate
 fuitur
 ce alu
 q; m̄
 ex q̄
 quis
 faciat
 de f̄
 l. h̄
 nec m̄
 uti. d̄
 q; p̄. l̄
 ual. l̄
 C. d̄
 p̄. p̄
 am̄ e
 ure. s̄
 de h̄
 raliū
 tur. i
 les. s̄
 les. s̄
 er. l̄
 i. e. t̄
 lo. d̄
 pus. m̄
 t̄. r̄. d̄

Abb. 4: Cod. Cus. 281, fol. 142v. Vgl. Seite 237

Rouat te dominus uestimento salut
 et indumento leticie circumdet te in xpo i
 dno nro. **P**ost lectone aut et tract
 atq; letaniam. parato electo qui p̄sb
 ordinandus e. diaconi solito more a
 oratio tm̄ et presentantib; eū atq; du
 tib; duob; diaconib; ad dexterā leua
 teneri usq; ad p̄sb̄s. et duo p̄sb̄i simul
 accipientes deducāt eū usq; ad sedē po
 fias. et diaconus dicat. **P**ostulat mat
 et c. ut s̄. in ordinatōne diaconi. et ip̄ se
 gens intingat si dignū sit. illis aut att
 tantib; eundē dignū et iustū eē dei grā
 ea dicat. **A**uxiliante dno. **O**rdina

H̄ p̄lēt̄
 p̄ diaconū.

Acciditē oportet of̄ p̄
 fere. benedicē precē pre
 re. et baptizare. Et fiat
 tania ut supra si non

Abb. 5: Cod. Cus. 131, fol. 12v. Vgl. Seite 239

ex p̄cipib; ip̄erū tam eccl̄iasticis quā
mūdanis resideat. Item b̄ndictō u
gine. ul' imperatricis ad īgressū eccl̄i

Omnipotens sic orate
sempit̄ne deus fons et
origo totius bonitatis
qui femine seculi fra
gilitatē nequaquā u

phando auitis. s; dignantē cōprohāde
pocus eligis. ⁊ qui infirma mūdo
eligendo foras queq; confūdere deca
uisti. quib; ⁊ gl̄ie uirtutisq; tue tri
phum in manu iudith femine ob
uidayre plebi de hoste seuisimo relig
nate uoluisti. respice q̄s ad preces h
militatis nr̄e. ⁊ s̄ hanc famulā tua
A. quā supplicia deuotōne in regin
ul' imperatricē eligimus bene **H** dicit

Et sc̄a ibi letania ascendūt parit̄ ad
altare. Tunc ep̄s albanen̄. dat primā
oratiōnem dicens. Oratio.

Desto supplicatiōnib̄
n̄is om̄ipotens d̄s. et
qd̄ humilitatis n̄re ge
rendū est munus̄io tue
uirtutis impleatur et

fectu. **Ps.** Deinde ep̄s portuens̄ dat
sc̄dam orōnem dicens. Alia oratio.

Rogare d̄ne supplicatiōnibus
n̄is et inclinatio sup̄ hūc famu
lum tuū. ill. cornu gr̄e sacerdotal̄ b̄n
dictiōnis tue in eū effunde uirtutē. **P.**
Post h̄c defertur euanglium et aptū
tenetur sc̄ caput electi a diaconib̄. et
om̄ib̄ ep̄is imponētib̄ ei manus.
Tunc ep̄s hostien̄. aserat eū dicens.

Cetera. n. supple. ita. n. m. n. s. n. o. d. e. b. t. s. n. d. i. a. n. t. l. i. b. r.
 Altare. l. i. a. c. i. u. m. b. i. s. t. a. r. e. i. n. e. c. d. a. n. t. d. u. m. m. i. s. d. i. c. t. i. s.
 ce. d. e. l. i. u. s. a. c. c. e. d. o. t. u. m. s. e. c. a. t. e. i. n. u. l. i. c. e. r. s. i. n. e. s. u. m. c. i. t. a. a. l. t. a. r. e.
 p. o. t. a. r. e. n. o. d. e. b. e. t. x. i. i. d. i. s. a. c. t. a. t. a. e. t. e. n. o. n. h. e. a. t. r. e. s. d. i. a. n. s. a.
 t. e. p. r. e. c. i. s. i. n. i. s. i. n. q. u. o. m. o. z. a. n. t. i. r. e. l. i. q. u. e. m. a. n. d. u. m. q. u. i. d. i.
 C. i. l. i. a. c. h. o. u. r. d. i.
 t. i. r. a. b. a. l. t. a. n. p. o. i.
 c. e. l. l. o. s. u. t. p. u. t. e. t.
 p. l. u. m. i. n. e. c. c. l. i. a.
 t. o. n. a. l. e. u. s. i. n. t. r. a.
 c. a. m. e. l. l. e. s. a. p. p. l. a.
 t. u. r. s. a. c. a. r. u. m. u. t.
 t. e. i. n. s. i. c. a. n. t. b. o. i. c.
 b. i. s. a. c. a. t. a. n. a. s. i.
 c. o. n. t. i. n. g. i. t. e. n. o. n.
 d. e. b. e. t. d. e. s. e. c. t. a. d. i.
 i. u. s. i. n. c. a. t. a. p. e.
 u. a. t. u. r. d. i. a. c. o. n. i.
 c. o. q. u. o. d. i. a. c. o. n. u. s.
 b. i. m. i. n. i. s. t. r. a. t. a. l.
 t. a. n. x. i. i. d. i.
 n. o. o. p. o. r. t. i. a. t. u. r.
 i. b. i. r. e. z. u. m. a. l. p.
 s. i. b. e. n. u. m. d. e. x. d. i.
 u. s. a. c. c. e. d. o. t. u. m. b.
 s. c. o. r. u. m. i. n. q. u. a.
 s. i. m. u. s. s. a. c. c. e. d. o.
 i. n. t. a. b. i. t. s. i. b. o. t. h. e.
 l. i. a. i. t. f. e. m. i. n. e. a. d.
 b. o. i. n. d. u. m. r. e. o. i.
 a. d. u. m. t. i. n. p. o. s. t.
 i. n. t. a. r. e. s. i. a. l. b. i.
 s. t. a. r. e. n. o. d. e. b. e. t. s. i.
 m. o. s. e. t. a. n. t. e. b.
 a. r. p. o. s. u. e. r. a. d. u. e.
 a. l. i. u. e. p. o. n. i. t. s. c. a.
 m. n. o. r. p. u. s. e. c. c.
 s. i. n. e. c. o. r. p. u. s. b. a. r.
 C. l. e. n. a. r.
 a. r.
 m. a. d. i. a. r.
 m. a. p. o. r. t. a. r. e. n. o. n.
 d. e. b. e. n. t. x. e. m. q. u. l.
 t. e. m. a. d. i. c. i. t. e. q. e. r.
 s. i. n. e. u. s. t. i. c. a. i. n. t. e.
 u. i. g. e. s. i. p. l. o. c. a. p. e.
 c. u. l. o. s. a. n. a. s. i. m.
 f. a. c. i. u. t. n. i. c. p. o. s. s.
 i. t. a. r. e. i. m. a. i. n.
 t. i. o. e. i. n. l. a. n. o. i. u. r.
 C. i. c. e. r.
 p. e. u. t. a. r. e. n. o. n.

Clenus. si. t. o. n. s.
 i. s. a. b. e. r. u. r. o. i. a. m. q. u.
 a. t. o. s. d. i. n. a. r. e. r. e. q. u.
 e. t. r. o. a. d. i. p. l. i. a. d. u.

Simplex. l. q. i. n. a. p. i. t. u. y. d. e.
 u. i. t. a. i. n. o. n. e. s. t. a. t. e. e. l. i. c. o. r. u. m. r. e.

Clenus si. t. o. n. s.
 o. i. e. n. a. t. u. r.
 n. e. g. l. i. a.
 r. e. n. e. i. s. b. a. d.
 m. y. s. t. e. r. i. a.
 d. e. i. u. r. g. e. r. i.
 l. o. g. i. c. a. d. i. c. t. u.
 c. u. m. a. t. t. r. i. b.
 c. u. n. t. a. n. t.
 l. i. c. i. s. q. u. e. d. i.
 u. n. e. e. t. a. m. p.
 d. i. a. c. o. n. i. s. t. o.
 i. n. c. o. n. c. i. l. i. a.
 n. o. n. a. s. t. e. n. s. i.
 n. o. u. m. e. l. i. c. u. s.
 r. a. t. i. a. b. i. l. i. c. u.
 m. i. n. i. s. t. e. r. i. p. e. p.
 i. n. o. d. e. s. t. r. u. i. t. a.
 s. i. u. r. e. s. t. a. m.
 i. a. e. c. c. o. m. m. u.
 d. e. l. u. m. f. i. a. n. t.
 G. r. e. g. o. r. i. u. s.
 m. u. t. a. t. i. s. c. r. i. p. t.
 i. n. u. s. n. e. f. a. c. i. l. e.
 i. n. a. r. u. m. p. u. e. n.
 t. i. l. i. g. e. n. t. e. m.
 i. n. e. i. s. u. l. t. i. c. i. s.
 c. h. e. a. n. t. i. s. t. a. q.
 u. o. n. i. n. t. e. r. o.
 d. o. m. i. n. i. s. t. e. m.
 t. e. c. t. o. d. o. m. i. n.
 i. c. e. r. e. d. i. c. t. o. r. e.
 s. u. m. u. o. b. s. i. c. p.
 o. f. f. i. c. i. u. i. b. i. s.
 i. p. e. n. a. s. i. o. p. u. s.

Clenus. si. t. o. n. s.
 i. s. a. b. e. r. u. r. o. i. a. m. q. u.
 a. t. o. s. d. i. n. a. r. e. r. e. q. u.
 e. t. r. o. a. d. i. p. l. i. a. d. u.

Clenus. si. t. o. n. s.
 i. s. a. b. e. r. u. r. o. i. a. m. q. u.
 a. t. o. s. d. i. n. a. r. e. r. e. q. u.
 e. t. r. o. a. d. i. p. l. i. a. d. u.

Altare. q. u. i. s. a. c. t. a. m. i. n. i. s. t. e. r. i. i. c. e. l. e. b. r. i.
 t. u. r. s. t. a. r. e. u. l. s. e. d. e. m. t. e. r. e. o. s. n. o.
 p. e. c. c. a. m. i. n. i. s. t. e. r. i. u. m. q. u. i.
 c. e. l. l. i. s. a. b. i. t. a. d. u. n. c. h. e. t. u. r. t. i.
 o. p. l. a. l. e. n. d. e. s. p. i. t. e. t. c. h. r. i. s. t. i.
 o. z. a. n. d. i. m. i. t. e. r. o. i. c. o. i. n. d. i. m.
 l. i. c. i. s. i. f. e. m. i. n. a. s. s. i. c. u. t. m. o. s.
 t. e. a. t. s. a. n. c. t. a. s. a. n. c. t. o. r. u. m.
 D. e. c. o. n. c. i. l. i. o. b. i. t. a. n. c. i.
 l. e. n. i. c. a. r. m. a. t. o. r. a. n. t. e. s. q. u. i.
 r. u. e. c. c. o. m. m. u. n. i. c. a. n. t. D. e. c. o.
 n. c. i. l. i. o. m. a. r. t. i. c. o. n.
 t. a. q. u. i. s. q. u. o. p. o. q. u. i. p. l. e. n. t. i. e. r.
 d. e. f. e. c. i. t. i. n. h. a. b. e. r. e. q. u. e. c. u. m. c. a.
 t. e. t. i. e. p. l. a. m. i. l. e. c. t. i. c. e. m. l. e. g. i. t.

Clenus. si. t. o. n. s.
 i. s. a. b. e. r. u. r. o. i. a. m. q. u.
 a. t. o. s. d. i. n. a. r. e. r. e. q. u.
 e. t. r. o. a. d. i. p. l. i. a. d. u.

[Marginal notes on the left side of the page, including the word 'Clenus' and other fragments of text.]

Abb. 8: Cod. Cus. 231, fol. 124r. Vgl. Seite 244

Abula . pastua et ppe
pmet ad equos

Pabulator est pastor
qui equos dat pabula

Dabo una media m
obliquus pducta equis

opmet ad equis tuis
Pacatio . pacificatio

vel conpideratio
Pactio . pmissio et placid

Pacti e pnt actum
plurimoy sp9 in vnu

Pactorum fact id vel
clonus in quo fit pactu

Pacificus ad . pacem
faciens vel tenens in

Pacificus dicitur oblatio q olim
fiebatur pro pace ad deum vel ad homines

ut dicit in hystoria vel dicitur
sacerdota quorum p se debebat sacer

don et pfferent

Padius e quidam fluvius sic dicitur
lana lumbardie a quid fonte a

quo ortu habet q est pndus dicit

Padius ad . de pado exis vel mix ip hias

Pagus . villa e a puge gre . fons latic
q mix fontes plent edificant apagos .

Pagulus vel pagulus pnt villa
Similitud . pnt pagus

Pagani . villani et pagani dicitur homines
extra civitate morantes in qui morant extra

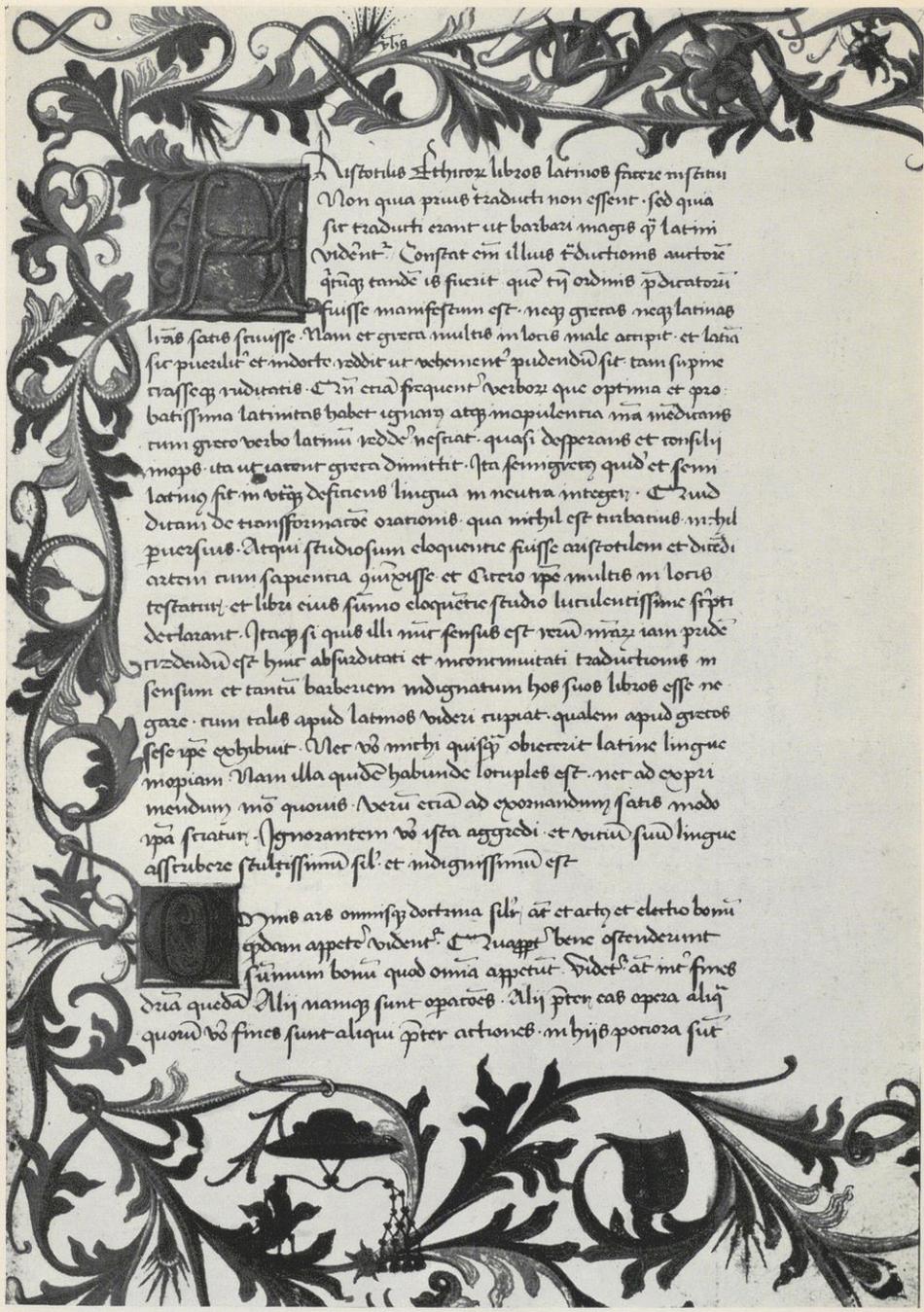
civitate dei s fidem catholica pagani videtur

Paganitas . similitudo paganorum

Paganismus . mos veteri paganorum

Pagma . carta vel scriptura vel s p s folior li
broreid e a pango . ungo

Palumbus . plures s colubis et a pabulo erp

Aristoteli Ethicorum libros Latinos facere instituit
 Non quia prius traducti non essent. sed quia
 sic traducti erant ut barbari magis q̄ Latini
 videntur. Constat enim illius reductionis auctore
 quicquid tandem is fuerit. que tunc ordinis predicatorum
 fuisse manifestum est. neq; grecos neq; Latinos
 hanc satis scuisse. Nam et greca multis in locis male accipit. et Latina
 sic puerili et indote. reddit ut vehementer pudendum sit. tam supine
 trasseq; ruditer. Et in etia frequentis verborum que optima et pro-
 batissima latinitas habet. ignavis atq; macilentia ma medians
 cum greco verbo latini reddere nesciat. quasi desperans et consili-
 magis ita ut careat greca dimittit. Ita semigreco quid et sem-
 latino sit in vitijs deficiens lingua in neutra integer. Et quid
 dicam de transformate orationis. qua nihil est in barbaris. nihil
 pueris. Atqui studiosum eloquentie fuisse aristotilem et dicitur.
 artem cum sapientia quicquid et Cicero ipse multis in locis
 testatur. et libri eius summo eloquentie studio luculentissime scripti
 declarant. Itaq; si quis illi nunc sensus est. rem maxime iam pude-
 re dicitur est. hinc absurditati et incommutatae translationis in-
 sensum et tantum barbariem indignatum hos suos libros esse ne-
 gare. cum talis apud Latinos videri cupiat. qualem apud grecos
 sese ipse exhibuit. Nec vero mihi quisquam obiecit latine lingue
 moxiam. Nam illa quidem habunde loruples est. nec ad expri-
 mendum modo quous. Verum etia ad exponendum satis modo
 ipa sciatur. Ignorantem vero ista aggredi. et vitium suum lingue
 asserere stultissimum filii. et indignissimum est.

Quia ars omnisq; doctrina sibi. at et actus et electio boni
 eodem appetere videntur. Et quippe bene ostenderunt
 summum bonum quod omnia appetunt. Videtur at me finis
 dua quedam. Alij namq; sunt operationes. Alij propter eas opera aliq;
 quorum vero finis sunt aliqui propter actiones. in hijs poroza fut.

Abb. 11: Cod Cus. 179, fol. 79r. Vgl. Seite 251

De leuam animam
 meam deus meus in te
 confido non erubescam
 neque irideant me inimici mei et enim uniuersi qui
 te expectant non confundentur. **V.** Miras tuas do
 mine demonstra michi et seruitas tuas edoce me. **S.**
Uniuersi qui te expectant non confundentur
 domine. **V.** Miras tuas domine
 nota fac michi

Abb. 12: Cod. Cus. 147, fol. 1r. Vgl. Seite 251

Wie rechte getre
 hyden was ..
 Wie die sele vad
 cruce künnet zo
 Zelichen ruwen
 me mylden ver
~~Wie mynendich~~
 Wie bedroegen
 elde myne ist
 Wie mynendich
 Wie got so zora
 geschynen vñ do
 nendich sy
 Warum he sich s
 den in zyt mit zu
 Waru he sich in a
 vbel in zyt gesta
 Wan vmer were
 der helle
 Wā vnmeissiger
 des hemelrichs
 meissiger edel
 Wā vnmeissige gu
 Wan dem myne
 kouse der selen
 loene der reyne
 Wā dē erem vn
 hertzeleyde. W
 stüden vmb dē j
 Wan der aploy
 der scheidunge v

Dienste rubricke ader cap
 ittel ist ..

- 1. Wie etzeliche menschen
van gode vntwissindichen
geZogen werden
- 2. Wie is vur zu der stunde
dem cruce ergrienge